

hastede saa forfærdelig med at faa selve Lovforslaget vedtaget nu i denne Sommer-samling.

Landbrugsministeren (Kr. Pedersen): Jeg tror ikke, at der er nogen stor Grund til at forlænge Diskussionen om dette Emne. Det er ikke de lange Taler, man sætter Pris paa i Øjeblikket, ellers kunde man godt diskutere et saadant Spørgsmaal i Dagevis; nej, det, der forlanges, det, der ventes paa, er Handling. Det centrale er, som der ganske rigtigt er blevet anført fra flere Sider, § 4 i Lovforslaget, og det Arbejde, som paa dette Punkt skal gøres for at faa Lovforslaget fremmet, er et Arbejde i Udvalget. Jeg skal derfor heller ikke bruge mange Ord til at fortsætte denne Forhandling. Jeg behøver ikke at bruge mange Ord for at pointere mit Standpunkt — det er undertiden saa, at man skal bruge mange Ord for at skjule sin Mening; mit Standpunkt er kendt. Jeg vil blot gøre nogle ganske enkelte Bemærkninger til de Talere, der har haft Ordet.

Som jeg tidligere har sagt, er alle enige om, at det er et stort Spørgsmaal og en betydningsfuld Sag, vi her behandler. Det, det drejer sig om, er, hvorledes man skal gribe Sagen an: Skal man slaa sig til Ro med det Lovforslag, vi behandlede i Gaar, og det Lovforslag, der ligger i Folketinget om Len og Stamhuse, og mene, at ved disse to Forslag kan de Krav tilfredsstilles, der er oppe i Befolkningen, eller skal man tro, at det bliver for lidt, og at man ogsaa kommer til at bruge det Lovforslag, som her foreligger? De fleste, tror jeg, har den Opfattelse — i hvert Fald har jeg faaet det Indtryk af de faldne Udtalelser —, at det er nødvendigt ogsaa at vedtage dette Lovforslag. Man siger fra Venstres og det konservative Partis Side, at der er Jord nok, og jeg maa indrømme, at der er Jord nok; hvis ikke der var Jord nok, kunde vi spare al Diskussion. Men det, det drejer sig om, er at faa Jorden til rimelig Pris. Og saa siger det ærede 7de Medlem for 5te Kreds (Gregersen), at vi kan se Tiden an, og hvis der bliver Brug for Ekspropriation, kan Venstre gaa med dertil; i Byerne kan de allerede nu gaa med til det. Men hvis det er rigtigt, at der er Jord nok til Oprettelse af mindre Jordbrug, og at man paa rimelige Vilkaar kan købe i det aabne Marked, ja, saa bruger vi ikke Ekspropriationen. Det er netop Lovens Forudsætning, at man først køber i det aabne

Marked, dernæst benytter Forkøbsretten ved Tvangsauktioner, og hvis det saa ikke tilfredsstiller Kravet, saa benytter man Ekspropriation. Det er min Opfattelse, at man maaske ikke i stor Udstrækning vil komme til at ekspropriere, men dersom vi ikke indfører den Bestemmelse i Loven, kan de ærede Medlemmer være ganske overbeviste om, at Handelen bliver vanskelig i det aabne Marked. Og det er min Hovedbetragtning, at naar Staten skal anvende saa store Midler paa dette Formaal, saa maa disse Penge ikke anvendes paa en saadan Maade, at man i Stedet for at hjælpe dem, der skulde have disse Smaabrug til en rimelig Pris, medvirker til at gøre Jorden endnu dyrere. Jeg synes ikke, at det er saa vanskeligt at forstaa, at naar der kommer en Kommission ud for at købe Jord og der er stærkt Krav om at faa oprettet Jordbrug, saa stiger Prisen. Jo flere der vil købe Jord, des dyrere bliver den, saaledes er det dog i Almindelighed. Derfor vedgaar jeg ganske den Udtalelse, jeg fremkom med i Folketinget, at uden § 4 og § 5 regner jeg ikke dette Lovforslag for at have den allerfjerneste Betydning. Jeg tror, at det er ganske misforstaaet, hvis man mener at kunne slippe uden om Ekspropriationsbestemmelsen. Og hvad er det, man er saa bange for? I den Tid, der er gaaet under Krigen, er der maaske ikke oprettet noget Smaabrug ude paa Landet, fordi det, som jeg før sagde, er ganske umuligt for Folk, naar de ikke har andre Midler end dem, de har tjent ved Arbejde for andre. Men naar Forholdet er det, synes jeg ogsaa, man maa indrømme, at man ikke skal yde saadanne Tilskud, som her er Tale om, og saa risikere, at man i Stedet for at gavne dem, man vilde gavne, maaske gør Forholdene endnu vanskeligere.

Det ærede 5te landstingsvalgte Medlem (Døcker) tog nu igen Ordet for at henvise til, at vi skulde være forsigtige og sindige og rolige. Det er meget godt at sige dette, men jeg har nu en helt anden Opfattelse, nemlig den, at naar der ikke er oprettet ret mange Husmandsbrug i Henshold til den saakaldte Husmandslov, og naar der ikke er fremkommet mange Ansøgninger i saa Henseende, saa er det sikkert ikke, fordi der ikke er Trang til flere Husmandsbrug paa Landet, men saa er det utvivlsomt simpelt hen, fordi det ikke er muligt for disse Smaafolk at oprette dem. Saa siger man: Ja, men Almenvellet skal kræve, at man gaar til Ekspropriation. Det er